

UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI”
FACULTATEA DE LITERE
ȘCOALA DOCTORALĂ DE STUDII LINGVISTICE ȘI LITERARE

Conversiunea în limba română contemporană.
Direcții vechi și noi
Rezumat

Conducător de doctorat:

PROF. UNIV. DR. Gavrilă Neamț

Student-doctorand:

Terțea (Indolean) Andreea-Teodora

Cluj-Napoca

2019

CUVINTE CHEIE: conversiune, cuvinte convertite, substantivizare, adjectivizare, adverbializare, conjuncționalizare, prepoziționalizare, verbalizare, conversiune intraclasică, convertori substantivali, convertori adjectivali, convertori verbali, convertori grafici, denumirea convertitelor, consecințele conversiunii, valoare expresivă, derivare, articol definit, articol nedefinit.

INTRODUCERE.....7

CAPITOLUL I: O privire de ansamblu asupra formării cuvintelor în limba română

1. Formarea cuvintelor– plasată în morfologie/ la studiul vocabularului/ în alt compartiment?.....16
2. Procedee de formare a cuvintelor în româna actuală.....18
 - 2.1. Procedee principale: derivarea, compunerea, conversiunea.....18
 - 2.2. Procedee secundare: trunchierea, contaminarea, reduplicarea.....18

CAPITOLUL al II-lea: Istoricul conversiunii

1. Conversiunea de-a lungul timpului.....20
 - 1.1. Conversiunea = mijloc intern de îmbogățire a vocabularului.....20
 - 1.2. Conversiunea ≠ mijloc intern de îmbogățire a vocabularului.....23
 - 1.3. Includerea conversiunii în sistemul derivării: conversiunea = derivare improprie/ derivare sintactică/ derivare gramaticală.....25
 - 1.4. Perspectiva noastră asupra conversiunii.....28
2. Vechimea procedului și productivitatea lui.....28
3. Cauzele conversiunii.....29
4. Denumirea procedului.....32
 - 4.1. Accepții ale termenului *conversiune* în dicționare.....32
 - 4.2. Trecere în revistă a principalelor denumiri și analiza unora dintre ele.....33
 - 4.3. Alegerea unei denumiri adecvate.....34
5. Conversiunea în alte limbi (engleză, franceză).....35

CAPITOLUL al III-lea: Tipologia conversiunii

1. Tipologia conversiunii în funcție de mai multe criterii.....40
2. Cazurile clasice de conversiune.....50
 - 2.1. Substantivizarea.....50
 - 2.1.1. Substantivizarea în limbajul primar.....51
 - 2.1.1.1. Substantivizarea adjectivelor.....51
 - 2.1.1.2. Substantivizarea pronomelor.....57
 - 2.1.1.3. Substantivizarea numeralelor.....58
 - 2.1.1.3.1. Preambul.....58

2.1.1.3.2. Punctul nostru de vedere.....	64
2.1.1.4. Substantivizarea verbelor la moduri nepersonale.....	67
2.1.1.5. Substantivizarea adverbilor.....	71
2.1.1.6. Substantivizarea interjecțiilor.....	71
2.1.1.7. Substantivizarea prefixelor, prefixoidelor și sufixelor.....	72
2.1.1.8. Substantivizarea locuțiunilor verbale.....	72
2.1.2. Substantivizarea în metalimbaj.....	72
2.2. Adjectivizarea.....	76
2.2.1. Adjectivizarea substantivelor.....	77
2.2.2. Adjectivizarea pronomelor.....	80
2.2.3. Adjectivizarea verbelor la moduri nepersonale?.....	89
2.2.4. Adjectivizarea și pseudoadjectivizarea adverbilor.....	93
2.2.5. Adjectivizarea prepozițiilor.....	94
2.2.6. Adjectivizarea interjecțiilor.....	94
2.2.7. Adjectivizarea prefixelor/ prefixoidelor.....	94
2.3. Adverbializarea.....	95
2.3.1. Adverbializarea substantivelor.....	95
2.3.2. Adverbializarea adjectivelor.....	98
2.3.3. Adverbializarea pronomelor.....	100
2.3.4. Adverbializarea numeralelor?.....	101
2.3.5. Adverbializarea verbelor.....	101
2.3.6. Adverbializarea prepozițiilor.....	102
2.3.7. Adverbializarea conjuncțiilor.....	102
2.3.8. Adverbializarea prefixelor și prefixoidelor.....	103
2.4. Prepoziționalizarea.....	104
2.4.1. Proveniența prepozițiilor dativului.....	104
2.4.2. Proveniența prepozițiilor genitivului.....	107
2.4.3. Încadrarea morfologică a unităților <i>ca, decât, cât</i>	109
2.5. Conjuncționalizarea.....	110
2.5.1. Conjuncționalizarea parțială.....	110
2.5.2. Conjuncționalizarea totală.....	113
2.5.2.1. Conjuncționalizarea totală a relativelor.....	113
2.5.2.2. Conjuncționalizarea totală a prepozițiilor.....	114
2.5.2.3. Conjuncționalizarea totală a adverbilor.....	115
2.6. Interjecționalizarea.....	117
3. Alte tipuri de conversiune, posibile tipuri de conversiune.....	119
3.1. Verbalizarea.....	119
3.2. Pronominalizarea?.....	121
3.3. Numeralizarea.....	122
3.4. Morfemizarea.....	123

3.5. Neutralizarea.....	128
4. Conversiunea intraclasică.....	130
4.1. Conversiunea substantivelor comune în substantive proprii.....	130
4.2. Conversiunea substantivelor proprii în substantive comune.....	132
4.3. Conversiunea substantivelor proprii în substantive comune/ Derivare?.....	136

CAPITOLUL al IV-lea: Tipologia convertorilor

1. Convertorii – definire și justificarea denumirii.....	138
2. Tipologia convertorilor.....	139
2.1. Convertorii substantivali.....	140
2.1.1. Articolul hotărât/ definit și articolul nehotărât/ nedefinit.....	140
2.1.2. Desinența de plural <i>-uri</i>	142
2.1.3. Desinențele/ mărcile de vocativ <i>-e, -le, -o, -lor</i>	143
2.1.4. Prepoziția.....	143
2.1.5. <i>Cel (cea, cei, cele)</i> convertori substantivali?.....	144
2.2. Convertorii adjectivali.....	145
2.2.1. Desinențele adjectivale.....	145
2.2.2. Adverbele.....	146
2.3. Convertorii verbali <i>se</i> și <i>te</i>	146
2.4. Convertori adverbiali și verbali?.....	147
2.4.1. <i>-A</i> și <i>-le</i> convertori adverbiali?.....	147
2.4.2. <i>Că, să</i> – convertori?.....	148
2.5. Convertori prepoziționali/ substantivali?.....	149
2.6. Convertorii grafici.....	149
2.6.1. Ghilimelele.....	149
2.6.2. Majuscula, minuscula.....	150
2.6.3. Scrisul îngroșat, scrisul cursiv și scrisul subliniat.....	150
3. Câteva concluzii.....	150

CAPITOLUL al V-lea: Consecințele conversiunii

1. Consecințe fonetice.....	152
2. Consecințe semantice.....	152
3. Consecințe morfologice.....	153
4. Consecințe sintactice.....	154
4.1. Creșterea numărului cuvintelor ce dețin calitatea de adjuncți/ centre de grup, lărgirea posibilităților combinatorii pentru clasa de adopție.....	154
4.2. Restricții de articulare impuse centrelor de grup.....	157

4.3. Atribute condiționate/ necondiționate având ca termen regent un substantiv de origine verbală.....	157
5. Consecințe lexicale și lexicografice.....	158
5.1. Conversiunea și omonimia/ conversiunea și polisemantismul?.....	158
5.2. Conversiunea și dicționarul: înregistrarea convertitelor în dicționare.....	162
5.3. Conversiunea și etimologia: etimoanele convertitelor.....	167
5.4. Înregistrarea în dicționare a unor sensuri noi.....	168
6. Consecințe care se manifestă la nivelul clasificării claselor lexico-gramaticale și în definirea acestora.....	168
7. Consecințe stilistice/ expresive.....	169
7.1. Valoarea expresivă a unor substantive convertite.....	170
7.2. Valoarea expresivă a unor adjective convertite și a unor pronume neutrale.....	171
7.3. Valoarea expresivă a unor adverbe.....	171

CAPITOLUL al VI-lea: Cuvintele convertite–recunoaștere, denumire, analiză, tratare (în manuale, în subiectele date la Evaluarea Națională)

1. Recunoașterea convertitelor.....	173
2. Denumirea convertitelor.....	175
2.1. Alegerea unor denumiri pertinente.....	175
2.2. Clasificarea formativă a cuvintelor (aplicată la adjectiv).....	178
2.3. Indicarea valorii morfologice a convertitelor.....	181
3. Analiza convertitelor.....	182
4. Tratarea convertitelor în manualele școlare și în subiectele primite la Evaluarea Națională.....	184

CONCLUZII.....190

BIBLIOGRAFIE.....202

IZVOARE.....216

Obiectul acestei teze de doctorat îl constituie complexul procedeu al conversiunii, acesta meritând, din punctul nostru de vedere, o prezentare detaliată.

Deși în ultimul timp se remarcă o intensificare a cercetărilor în domeniul conversiunii, până în momentul de față nu am identificat o lucrare științifică amplă, axată exclusiv pe studiul conversiunii, în cuprinsul căreia procedeu să fie tratat precum în prezenta teză de doctorat, astfel încât cel interesat să aibă la dispoziție o gamă atât de largă de informații.

Evident, suntem conștienți că subiectul nu avea cum să fie epuizat în prezenta lucrare, dar sperăm că aceasta va stârni interesul, constituind punctul de plecare pentru alte cercetări în domeniu; de asemenea, menționăm că nu am reușit să soluționăm toate controversalele din câmpul conversiunii (nu am avea cum).

Necesitatea unei asemenea lucrări se justifică, reprezentând un pas înainte, și, în acest sens, putem invoca câteva argumente:

- Inexistența unei tipologii complete și omogene a conversiunii, respectiv a convertorilor;
- Inconsecvențe terminologice privind denumirea procedurii, denumirea convertitelor și a convertorilor;
- Trecerea sub tăcere a unor posibile cazuri de conversiune vs. „promovarea” unor false conversiuni;
- Semnalarea unor modalități variate de înregistrare a convertitelor în dicționare...de la caz la caz;

Titlul propus, *Conversiunea în limba română. Direcții vechi și noi*, ilustrează esența lucrării, al cărei scop primordial l-a reprezentat realizarea unui studiu aprofundat al fenomenului (evident, atât cât ne-a fost posibil), astfel încât conversiunea să fie mai accesibilă celor interesați. În același timp, am avut în vedere atât unele orientări vechi/ tradiționale, cât și unele noi/ moderne, vizând modul în care a fost privită conversiunea, modul în care au fost tratate unele cazuri de conversiune etc. și, în paralel, ne-am prezentat și susținut propria viziune în ceea ce privește anumite aspecte controversate sau nediscutate încă.

Corpusul de texte este vast și diversificat, cuprinzând: cele trei gramatici emblematică apărute sub egida Academiei Române: *GLR* (1963), *GALR* (2005) și *GBLR* (2010), volume științifice ale unor specialiști care, printre altele, s-au aplecat și asupra conversiunii: *Teorie și analiză gramaticală* (Pană Dindelegan 1994), *Vocabularul românesc contemporan* (Șerban, Evseev 1978), diverse studii

și articole: *Aspecte ale substantivizării în româna actuală. Forme de manifestare a substantivizării adjectivului* (Pană Dindelegan 2003b), *Mijloace de marcare în expresie a înțelesului categorial în română* (Neamțu 2014), documente electronice: *Grammatical Conversion in English: Some new trends in lexical evolution* (Ana I. Hernández Bartolomé, Gustavo Mendiluce Cabrera), dicționare: *Dicționar de științe ale limbii (DȘL 2001)*, *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române (DOOM 2005)* etc.

Corpusul ilustrativ (exemple) cumulează material atestat în texte scrise cunoscute sau mai puțin cunoscute, aparținând mai multor generații de scriitori (George Bacovia, Alexandru Macedonski, Gheorghe Tomozei, Mihai Eminescu, Mircea Cărtărescu etc.), dar și exemple personale. În activitatea de întocmire a corpusului ilustrativ ne-am bazat, în general, pe un singur criteriu, cel al clasei lexico-gramaticale a cuvântului ce apare în ipostaza de convertit.

În lucrarea de față am îmbrățișat în special concepțiile gramaticii/ sintaxei clujene, de factură relațională neotradițională, dar se regăsesc în lucrare și unele concepții generativiste și structuraliste îmbrățișate de gramaticieni consacrați; evident, ne vom raporta frecvent la *GALR*, întrucât această lucrare constituie un important punct de reper pentru orice gramatician.

Lucrarea este, în ansamblul ei, o monografie a conversiunii în limba română, structurându-se în capitol (șase) și subcapitole, clar delimitate.

În primul capitol, *O privire de ansamblu asupra formării cuvintelor în limba română*, am evidențiat faptul că formarea cuvintelor a fost plasată în diverse compartimente (morfologie, studiul vocabularului etc.) sau considerată un capitol independent de cercetare a limbii. De asemenea, am prezentat, fără a intra în detalii, celelalte două procedee principale de obținere a unor cuvinte noi în limba română (derivarea, compunerea), dar și unele procedee secundare (trunchierea, contaminarea etc.).

Capitolul al II-lea, *Istoricul conversiunii*, are în vedere aspecte precum:

- Modul în care a fost privită conversiunea de-a lungul timpului, unii cercetători considerând-o procedeu intern de îmbogățire a vocabularului (chiar incluzând-o în sistemul derivării), iar alții nu;
- Vechimea procedeei, productivitatea acestuia și cauzele care stau la baza producerii lui;
- Înregistrarea diverselor denumiri atestate în lucrările consultate, analiza lor și alegerea unei denumiri adecvate;

- Prezentarea, pe scurt, a conversiunii în limbile engleză și franceză.

În cuprinsul celui de-al treilea capitol, *Tipologia conversiunii*, am propus o clasificare amplă a conversiunii, în funcție de mai multe criterii, în ideea de a înlesni studiul acesteia, iar apoi ne-am oprit asupra prezentării cazurilor clasice de conversiune, acceptate de majoritatea specialiștilor (*substantivizarea, adjectivizarea, adverbializarea* etc.), de multe ori completând informațiile care au circulat/ circulă în literatura de specialitate cu opinii personale, noi denumiri și clasificări. În continuarea capitolului, am adus în discuție unele tipuri de conversiune mai puțin discutate până în momentul de față (*verbalizarea, conversiunea intraclasică* a substantivelor comune în proprii și a celor proprii în comune), precum și unele cazuri posibile de conversiune, prezentate destul de succint (*morfemizarea, neutralizarea*).

În capitolul al IV-lea, *Tipologia convertorilor*, am realizat distincția dintre mai multe tipuri de convertori: convertorii substantivali, convertorii adjectivali, convertorii verbali, convertorii grafici etc., am completat inventarul convertorilor și am relevat importanța lor în recunoașterea cuvintelor convertite.

Întrucât conversiunea are multiple consecințe, capitolul al V-lea se axează pe prezentarea, nu întotdeauna foarte detaliată, a unora dintre ele: consecințe fonetice, consecințe morfologice, consecințe sintactice, consecințe stilistice etc., cu accent pe consecințele lexicale și lexicografice, în cazul cărora am vizat stabilirea tipului de raport dintre cuvântul de bază și cel convertit, înregistrarea convertitelor în dicționare, precum și stabilirea etimonului pentru cuvintele convertite.

Capitolul al VI-lea a fost dedicat înregistrării modului în care sunt denumite, analizate și tratate convertitele (inclusiv în unele manuale aferente ciclului gimnazial), dar și propunerii unor criterii de recunoaștere a convertitelor, a unui model de analiză pentru acestea, precum și a unor denumiri adecvate.

Studiul fenomenului conversiunii în limba română, așa cum a fost realizat în prezenta lucrare, impune următoarele concluzii însoțite de relevarea principalelor contribuții personale:

1. În primul rând, considerăm că cea mai inspirată alegere în ceea ce privește denumirea procedurii este reprezentată de termenul *conversiune*, din mai multe motive: acesta evidențiază cel mai bine esența conversiunii, și anume *transformarea*, permițându-ne să includem în domeniul conversiunii și alte transformări, pe lângă tradiționalele treceri înspre alte clase lexico-gramaticale, este utilizat și în alte limbi etc.

2. În opinia noastră, conversiunea constituie unul dintre procedeele interne de îmbogățire a vocabularului în limba română, având drept rezultat obținerea de cuvinte noi.

De asemenea, în româna actuală, conversiunea a ajuns să concureze puternic cu derivarea, iar la nivelul sistemului, prin unele tipuri de conversiune (substantivizarea în metalimbaj, substantivizările cu funcție stilistică din limbajul poetic și substantivizarea numeralului cardinal) rezultă un număr infinit de unități.

3. Deși conversiunea a fost adesea inclusă în domeniul derivării, am optat pentru trasarea unei linii clare de demarcație între cele două procedee, aducând câteva argumente în acest sens: spre deosebire de conversiune, care poate fi atât marcată, cât și nemarcată, derivarea este întotdeauna marcată, cuvintele derivate sunt mult mai ușor de identificat și de analizat în comparație cu cele convertite etc.

4. Am propus o tipologie amplă a conversiunii, introducând criterii noi de clasificare a convertitelor, în completarea celor existente. De exemplu, în funcție de stadiile/ fazele conversiunii am realizat distincția dintre *conversiunea intermediară (verbe la gerunziu → adjective gerunziale)* și *conversiunea finală (adjective gerunziale → substantive adjective)*.

4.1. Ocupându-ne de substantivizarea adjectivelor, am evidențiat faptul că aceasta se realizează întotdeauna prin elipsa substantivului determinat, inclusiv în cazul așa-zișilor monștri sintactici, considerați în această lucrare substantive convertite: *O știu de (fată) mică. → O știu de mică.*

În ceea ce privește conversiunea numeralului, deși în unele lucrări se vorbește în continuare despre valorile acestuia (vezi *GALR*), nu se precizează numeralul cu ce valoare se substantivizează. În opinia noastră, cel care se substantivizează, tot prin elipsa substantivului determinat, este numeralul cu valoare substantivală din structuri de genul: *nota doi → doiul primit...*

Referindu-ne la valoarea adjectivală a numeralului, am emis ipoteza potrivit căreia aceasta provine din valoarea pronominală, așa cum adjectivele pronominale provin din pronume: *Câștigul înzecit l-a bucurat.*, iar valoarea adverbială a numeralelor provine din valoarea adjectivală: *Câștigă înzecit.* Așadar, dacă acceptăm statutul numeralului de clasă lexico-gramaticală/ semantico-funcțională cu valori ale altor clase, ar fi mai adecvat ca, în cele două situații, să vorbim despre o *conversiune la nivelul valorilor.*

Ajungând la substantivizarea în metalimbaj, am subliniat ideea potrivit căreia substantivele însele, inclusiv cele obținute prin substantivizare în limbajul primar și indiferent de forma lor

flexionară, pot fi supuse procesului de *substantivizare/ resubstantivizare în metalimbaj*, rezultând *substantive metalingvistice*: „**Copiilor**” este un substantiv comun., „**Binele**” pus în text nu era necesar.

4.2. Referitor la adjectivele pronominale, am propus păstrarea denumirii cu trei termeni doar în cazul *adjectivelor pronominale posesive* și al *adjectivelor pronominale de întărire*, calificativul *pronominale* reflectând caracterul hibrid al respectivelor unități: adjective ca formă și pronume în conținut. Acceptând dublul statut al acestora, am emis ipoteza potrivit căreia adjectivele pronominale posesive și adjectivele pronominale de întărire ar fi și cuvinte lexematice și cuvinte categorematic (în același timp), altfel spus *cuvinte lexematico-categorematic*.

Formele *cel (cea, cei, cele)*, considerate *pronume demonstrative semiindependente*, pot fi implicate în procesul de conversiune, deoarece, atunci când determină substantive și se acordă cu ele (*Pe cel deal...*) se convertesc în *adjective demonstrative semiindependente*. Ca o consecință a celor afirmate, am trasat două diviziuni în sfera adjectivelor demonstrative: *adjective demonstrative independente* vs. *adjective demonstrative semiindependente*.

În ceea ce privește statutul participiului, am înclinat înspre opinia potrivit căreia acesta este verb doar prin origine, fiind utilizat azi exclusiv ca adjectiv sau ca subunitate. Evident, în aceste condiții, participiul ar trebui exclus dintre modurile nepersonale și, atunci, nu s-ar mai pune problema unei conversiuni a verbelor la participiu în adjective în româna actuală. Totuși, deocamdată, pentru a evidenția trăsăturile verbale ale acestor adjective, dar și pentru a nu ne îndepărta prea mult de tradiție, am optat pentru păstrarea denumirii de *adjective participiale*.

În încheierea capitolului alocat adjectivizării, am adus în discuție rarele cazuri de adjectivizare a unor prefixe și prefixoide (*petrecere super, produse bio*), fenomen ce reprezintă o dovadă vie a faptului că procedeul conversiunii depășește granițele claselor lexico-gramaticale, extinzându-se și în alte „compartimente” ale limbii.

4.3. Am combătut adverbializarea substantivelor *bocnă, buștean, butuc, buluc, baltă, brici, cuc, chitic* etc. (*E singur cuc.*) considerând că, de fapt, avem de-a face cu substantive în acuzativ, cu prepoziție eliptică, utilizate cu sens figurat. Acest sens este actualizat exclusiv în expresiile citate, „înghețate” parcă sub această formă, ceea ce nu ne permite să spunem: *E singur cuci., E singur pasăre.* etc.

De asemenea, am adus în discuție „adverbializarea” unor prefixoide: *să gândească macro, puteau înregistra video și audio*, propunând însă o interpretare diferită de cea întâlnită în literatura de

specialitate: cele care se adverbializează sunt, de fapt, adjectivele *macro*, *video* și *audio*, obținute, evident, din prefixoidele cu aceeași formă.

4.4. În cuprinsul aceluiași capitol, am introdus un nou tip de conversiune, *conjunționalizarea*, definită de noi astfel: *Conjunționalizarea reprezintă acel tip de conversiune interclasică/ intraclasică care constă în trecerea totală (conjunționalizarea totală)/ parțială (conjunționalizarea parțială) a cuvintelor aparținând diverselor clase lexico-gramaticale în clasa lexico-gramaticală a conjuncției/ în clasa semantico-funcțională a relativelor (a cărei înființare o considerăm posibilă), prin procedee morfosintactice*. Unele cuvinte sunt implicate în ambele tipuri de conjunționalizare: mai întâi în procesul de conjunționalizare parțială și apoi în cel de conjunționalizare totală (*cum* interogativ→ *cum* relativ→ *cum* cauzal).

4.5. În cuprinsul subcapitolului privind interjecționalizarea, am emis ipoteza potrivit căreia substantivele nu se interjecționalizează. Acestea sunt, mai degrabă, utilizate cu sens figurat sau pur și simplu cu un alt sens: *Ce foc (necaz/ problemă/ urgență) te aduce pe la noi?*; de asemenea, în aceste contexte, forțând nu prea mult lucrurile, se pot utiliza chiar forme de plural: *Ce focuri te aduc pe la mine?*, iar *foc* poate avea un determinant adjectival: *Ce foc urgent/ important te aduce pe la mine?*.

4.6. În ceea ce privește *verbalizarea*, am realizat distincția dintre *verbalizarea totală* (*se cireasă, se țandără*) și *verbalizarea parțială* (*haidem, haideți*). Deoarece unitățile implicate în verbalizarea parțială își însușesc doar unele dintre trăsăturile definitorii ale clasei de adopție, ele pot completa galeria hibridilor gramaticali.

4.7. În continuare, am adus în discuție două tipuri posibile de conversiune: *morfemizarea* și *neutralizarea*. Din punctul nostru de vedere, morfemizarea reprezintă un posibil tip de conversiune care constă în trecerea totală (*morfemizarea totală*) sau parțială (*morfemizarea parțială*) a cuvintelor aparținând diverselor clase lexico-gramaticale în clasa semantico-funcțională a morfemelor. Referitor la neutralizare, aceasta reprezintă, pentru noi, un proces apropiat de conversiune, constând în dobândirea, de către anumite unități (pronume) și în anumite contexte, a caracterului neutral. Întrucât termenul de *neutralizare* nu a fost folosit până acum cu acest sens, am propus completarea articolului de dicționar aferent acestuia.

4.8. Am realizat o prezentare destul de detaliată a *conversiunii intraclasice* (între subclase ale aceleiași clase lexico-gramaticale): substantive proprii→ substantive comune, substantive comune→ substantive proprii.

5. Am introdus capitolul intitulat *Tipologia convertorilor*, cuprinzând mai multe elemente de noutate. În acest sens, am completat inventarul convertorilor cu: prepoziții (*convertori substantivali*), desinențe adjectivale, adverbe (*convertori adjectivali*), pronumele *se* și *te* (*convertori verbali*) ghilimelele, majuscula, miniscula etc. (*convertori grafici*), am observat că, în unele situații, conversiunea poate fi marcată de doi, trei sau chiar patru convertori de diverse tipuri, convertorii substantivali (de exemplu) apărând uneori corelați cu cei grafici: *Nu mi-am dat seama că am omis un „pe”*. și am propus înființarea clasei semantico-funcționale a convertorilor, profund eterogenă, deoarece înglobează unități dintre cele mai diverse (desinențe, articole, prepoziții ș.a.).

6. Deoarece conversiunea are repercusiuni multiple în semantică, morfosintaxă, stilistică etc., am dedicat un capitol aparte consecințelor conversiunii. Astfel, dintre consecințele de natură semantică ne-am oprit asupra faptului că multe dintre convertite, la fel precum cuvintele de bază din care provin, se caracterizează prin polisemantism, iar dintre cele sintactice am menționat: creșterea numărului cuvintelor ce dețin calitatea de adjuncți/ centre de grup pentru clasa de adopție, obținerea de *attribute condiționate/ necondiționate* (*Plecarea ei de tânără în străinătate.../ Acordarea de ajutoare sinistraților...*) prin nominalizarea verbului regent etc.

Ajungând la consecințele lexicale și lexicografice, am subliniat ideea potrivit căreia raportul dintre cuvântul convertit și cuvântul de bază este, în majoritatea situațiilor, unul de omonimie, mai exact de *omonimie lexico-categorială*, și, prin aceasta, am exclus punctul de vedere potrivit căruia prin conversiune nu se obțin cuvinte noi, ci avem de-a face doar cu „sensuri noi” ale unuia și aceluiași cuvânt polisemantic.

De asemenea, am sesizat faptul că, până în momentul de față, nu există unitate de opinii în ceea ce privește modalitatea de înregistrare a convertitelor în dicționare, aceasta fiind influențată de mai mulți factori: indecizia în ceea ce privește tipul raportului ce se stabilește între cuvântul de bază și cel convertit, unele conversiuni sunt mai recente și este nevoie de timp pentru ca noile cuvinte să fie acceptate și înregistrate în dicționare etc.

După părerea noastră, unitățile obținute prin conversiune (în limbajul primar) ar trebui înregistrate în articole de dicționar distincte de cele alocate cuvintelor de bază: *frumos₁* – adjectiv, *frumos₂* – adverb, *frumos₃* – substantiv, și nu: *frumos* – adjectiv, adverb, substantiv. De asemenea, ar fi bine-venită elaborarea unui dicționar al cuvintelor convertite, deoarece ar ușura mult studiul conversiunii, precum și trecerea în dicționare a etimonului corect, reprezentat de cuvântul de bază din care convertitul provine.

7. Cuvintele convertite pot fi recunoscute, denumite și analizate cu mai multă ușurință, prin introducerea unor criterii adecvate de recunoaștere a acestora, prin oferirea unui model de analiză, prin unificarea și simplificarea aparatului terminologic.

7.1. În ceea ce privește denumirile convertitelor, am sesizat că acestea diferă, uneori, chiar în cuprinsul aceleiași lucrări (denumirile alocate adjectivelor provenite din verbe la participiu, de exemplu). Propunerea noastră a fost aceea de a păstra denumirile cu doi termeni, primul reflectând clasa lexico-gramaticală a convertitului, iar al doilea – clasa lexico-gramaticală a bazei, exclusiv pentru a denumi cuvintele convertite, nu și cele derivate (cum sesizăm, de exemplu, în *GALR*) și doar atunci când ne referim la respectivele convertite în cuprinsul unor lucrări axate pe această temă sau în cazul unor exerciții unde trebuie indicată și clasa de proveniență, dar nu în analiza lor gramaticală, pentru care am avut altă propunere.

7.2. După părerea noastră, o analiză adecvată a convertitelor ar trebui să cuprindă: clasa lexico-gramaticală a convertitului, eventual și felul, categoriile gramaticale specifice convertitului și funcția sintactică îndeplinită de acesta. Nu considerăm necesară precizarea clasei lexico-gramaticale a cuvântului din care provine convertitul, deoarece, astfel, analiza noastră este și etimologică: *Valurile spumegânde loveau malul.*; *spumegânde* = adjectiv (convertit), variabil cu patru forme flexionare, genul feminin, numărul plural, caz nominativ², funcția sintactică de atribut adjectival.

8. Ca o consecință a tuturor celor afirmate s-a conturat următoarea definiție a conversiunii:

Conversiunea reprezintă un procedeu intern de îmbogățire a vocabularului, care constă, în general, în trecerea totală sau parțială a unui cuvânt dintr-o clasă lexico-gramaticală într-o altă clasă lexico-gramaticală sau într-o subclasă a aceleiași clase lexico-gramaticale, prin procedee morfosintactice sau sintactice, prin modificarea sau nemodificarea formei, prin schimbarea parțială sau totală a sensului, având multiple consecințe în diverse domenii ale limbii.